

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceane Sibiu, strada Măcelarilor 34
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Nr. 7129 Plen.

Concurs.

La institutul archidiecean pedagogic-teologic din Sibiu a devenit vacant un post de profesor. In scopul îndeplinirii aceluia se publică prin această concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în ziariul „Telegraful Român”.

Concurenții vor avea să subțernă la consistoriul archidiecean concursurile instruite cu documentele următoare:

- carte de botez;
- testimoniu de maturitate;
- absolutoriu teologic de la vre-un institut teologic din patria noastră;
- testimoniu de calificare profesională în sensul statutului organic §. 122 p. 10 și al regulamentului pentru examinarea candidaților de profesori la institutul pedagogic-teologic din archidiecea Transilvaniei, votat de sinodul archidiecean din 1875.

Emolumentele împreunate cu acest post de profesor sunt cele normate în regulamentul seminarial § 3 p. 6 și § 4 p. 7, a nume: în primii trei ani de probă salariu 1600 corone și bani de curțir 300 corone, ear' după definitivare salariul întreg normal.

Cererile înrate după expirarea termenului indicat, nu vor fi luate în considerare.

Sibiu, din ședința plenară, ținută la 7 Iulie 1903.

Consistoriul archidiecean.

Concesiuni.

Sibiu, 29 Iulie n.

Vorbirea contelui Apponyi, rostită Mercuri, săptămâna trecută, în dieta țerii, a deschis bine ochii celor de la Viena. Preșidentul camerei ungare, care e totodată și cel mai cu trecere bărbat din partidul liberal, din partidul pe care se razimă și din care ies la noi toate guvernele, a spus-o în mod categoric, ca să o audă guvernul și „alt-cineva”, că atât el, președintele camerei, cât și fie-care membru al partidului liberal, doresc afirmarea concepțului armatei magiare în cadrele armatei comune, și știu, că „comanda magiară la trupele magiare e un astfel de postulat, care mai curând ori mai târziu trebuie să se realizeze”.

Vorbele au fost destul de clare. Aceea ce cer obstructionistii, — limba magiară ca limbă de serviciu și de comandă în regimentele din Ungaria ale armatei comune, — o cere deci și partidul de la putere, partidul guvernamental, cu contele Apponyi în frunte, prin urmare o cere și guvernul eșit din acest partid, și acel „alt-cineva”, căruia nobilul conte i-a trimis vestea, va trebui să o dea mai curând ori mai târziu.

Modul de deslegare, calea de eșire din încurcătura în care se află țera e dată deci gata, și n'are de cât să urmeze acum capitularea Vienei în fața acestei admirabile solidarități, care se manifestă totdeauna la Magiari, când e vorba de drepturi naționale pe seama lor. Așa vede situația și presa oficială și semioficială de la Viena, care nu mai

afirmă, că rezolvarea crizei și limpedirea situației nu s'ar pute face în Ungaria conform dorinței obstructionistilor, ci vede chiar apropiindu-se cu pași repezi triumful Magiarilor.

Fiind-că contele Apponyi a declarat, că nu acum, la moment, dorește introducerea limbei magiare în regimentele ungurești, e vorba, ca eșirea din impas să se facă pe calea următoare: În formă de rezoluțiune vor fi înșirate de nou dorințele și aspirațiunile Magiarilor (firește, cele realizabile), și guvernul va fi îndrumat, ca în noua lege militară, pe care în anul ce vine e dator să o prezenteze parlamentului ungar, să țină cont de ele. Guvernul, prin rostul prim-ministrului, va declara, că nu e în contra votării unei rezoluțiuni de cuprinsul acesta, și cu această pacea e legată și obstructionia învinsă pentru astădată.

Lucrul ar merge destul de bine și de neted pe calea această, dacă nu ar fi și acel „alt-cineva”, care încă va trebui să fie întrebă, și al cărui cuvânt are să fie decizător. Iși va da corónă (câci de ea e vorba) consentimentul, ca guvernul ungar să facă declarațiuni și promisiuni de natura această? Depinde de la sfaturile pe cari le va primi în aceste zile grele de la consilierii sei. Pentru-că corónă nu face nici un pas înainte de a consulta pe toți factorii cu rol în conducerea monarhiei. Va consulta deci și pe prim-ministrul din cealaltă parte a monarhiei, căruia nu de mult i-a dat asigurarea, că concesiuni pe tema militară nu se vor face Magiarilor fără consentimentul seu. Va pute dl Körber să și dea acum consentimentul pe care înainte numai cu o lună nu și-l a putut da? S'a schimbat situația într-atâta, ca el să nu mai aibă temă de încurcări în țera proprie, născute în urma descurcării, facute pe calea concesiunilor, în Ungaria?...

Totdeauna sunt momente însemnate, cari vor avea rol decizător în determinarea Corónei, de a face, ori a nu face Magiarilor concesiunile cerute. În cursul acestei săptămâni la tot cazul se va ști în care parte se plăcă cumpăna. Se pot face concesiuni, ori apoi cauze serioase esclud deocamdată împlinirea lor? În care cas apoi guvernul va fi dator să iese cu colórea pe față, și să scótă din visări patriotice și naționale cel puțin pe aceia, cari ar fi să fie ómenii sei și să i formeze garda guvernamentală. Dar' în cazul această guvernul va trebui să și aibă și programul gata pentru înfrânarea pasiunilor, pentru-că viforul cu atât mai cu mare putere se va deslănțui în parlamentul țerii. Și se zice că l'ar avea gata! Vom vedé.

Semnificativ și caracteristic pentru situație rămâne însă faptul, că acum și din Germania se dau sfaturi Vienei să cedeze, să facă concesiuni Magiarilor „mai bine acum de cât la tómnă”, — cum scria de es. zilele trecute marile ziar „Berliner Tagblatt”. Vorba e însă, că se dau aceste sfaturi pentru-că cei de la Berlin s'au pus pe punctul de vedere al Magiarilor, ori apoi pentru-că cei din Germania vreau să vadă slăbită monarhia austro-ungară, ca mare putere? E greu să afli adevărul.

„In chestiunea „inspectorilor școlari.”

— Convânt final. —

E primejdios a se înrola omul sub stég străin, a purta pene străine. Mi-s'a întâmplat și mie năpasta această.

Mai în primăvară, din incidentul conferențelor învățătorești și a temei date de Ven. Consistoriu pentru acele, am tractat *cauzele „alfabetismului”* la filii poporului nostru, publicând părerile mele în numărul 43—46 ai „Tel. Rom.”. Cauzele eu le-am cuprins și tractat din punct de vedere general. Din întâmplare în același timp a scris în chestiunea această și dl B-l. Dsa însă din punctul de vedere mai îngust: al chestiunii „inspecțiunii școlare”. Subliniase niște frase mai aspre la adresa protopopilor, ca inspectori școlari, de altă parte doriau și eu a statorf o óre-care legătură între tesele ambilor, de aceea mă iau — păcatele mele! — și împrumut titlul; ba am și combătut unele afirmațiuni.

„Este foarte greu să scrie ori să vorbească cineva pe placul tuturor, mai ales în chestiuni jingăse și de mare importanță!” Așa este! Nu trebuia să „trag focul la óla mea”, trebuia să las în pace „óla” dlui B-l, să fêrbă cum îi place. Se cruța răspunsul dsale ce mi-l'a dat în nrul 71—72, eram cruțat și eu de a mai da nou răspuns, și în fine se cruțau și colónele acestui stimat organ, rezervându-se, pôte, pentru alte cauze mai importante, de cât sunt polemiile.

Nici cum s'a întâmplat nu era nimic, cred eu, dacă ași fi subliniat mai bine pasagele în cari m'am ocupat cu „ideia” dlui B-l, și dacă puneam punct acolo unde am terminat cu dsa. Am fost uitat să zic însă dlui B-l: Uite, dle! Am remarcat până unde se ocupă articollii mei cu ai dtaie; de ai avé voe să mă combați, apoi să faci distincția, ca să fim înțeleși noi între noi și să pricepă, că cine ne cetește: cari sunt motivele pro și contra institutiunii „inspectorilor școlari”.

Omiterea această regretabilă a putut duce pe dl B-l în rătăcire, ca să argumenteze contra mea cu idei și tendințe ce nu le am. De aceea sunt sahit, înaintea de toate, a face unele rectificări față de răspunsul ce mi-s'a dat.

Citez: „Vremile de demult în cari strămoșii închiriau casă de școlă, angajiau învățătoriu de unde puteau, poporul s'a însuflețit pentru școlă până a putut însuși să dispună de ea și de învățătoriu după placul seu, își au și ele farmecul lor, dar' legile și regulamentele școlare de la 1868 încóce nu ne permit să ne întórcem la ele, la stările dinainte cu 50 ani... Că comunele nu se ocupă cu ideia această (inspectori) o cred; cum cred și aceea, că dacă er fi după voia comunelor, s'ar desființa multe posturi de protopopi, parochi etc. și pôte jumătate din cele învățătorești. Dacă de jos așteptăm să fie luate inițiativele, nu vom avé nici-când nimic.”

Să se cetescă bine și să se interpreteze corect ideile ce le-am desfășurat în articollii mei, și se va vedé că eu nu am dorit și nu doresc nici acum „reîntórcerea” la stările „dinainte cu 50 ani”, nici am așteptat vre-o dată și nu aștept nici acum, ca în treburi de reforme „inițiativele” să le iee poporul, turma cea necultă. Turma — o știu eu asta! — nu este capabilă a ști afla pentru sine pășunea cea mai prielnică. Ce lipsă ar și avé turma de păstori, când ea ar trebui să judece, să combineze și pentru ei, cu un cuvânt când ea de sine s'ar conduce! — Nu; ideia mea n'a putut fi să ridic turma preste păstori, căci atunci ași fi proclamat principiul anarhismului, al descompunerii.

Să ținem cont în toate reformele ce le întroducem, de capabilitatea morală și materială

a poporului; da, acesta o zic și totdeauna o voi zice; dar' acesta însămnă altceva, însămnă că cu reformele nu trebuie să facem salturi mortale și experimentări, ca nu cumva să umblăm și noi ca lucrătorii ce s'a apude o mii de măestrii și la urmă s'a trezit că nu e „nici în car, nici căruță, nici în teleguță”.

Biserica noastră cu atâtea reforme și instituiții nòue prea ar sémăna caleidoscopului, care își face a trece pe dinainte mii de colori, și când colo, n'ai ce prinde, nimic, totul este strălucire, totul năimire! Plus povara materială pe bietul popor...

Citez mai departe: „o persoană face atât cât o persoană și o persoană nu pôte duce mai mult pe umerii sei de cât îi ajung puterile mărginite. Nici protopopul nu pôte face deci mai mult de cât o persoană.” Se n'înțelege, că dacă acest joc de cuvinte în abstract, scóse din contextul lor firesc ce l'am folosit eu, se pune alătura de ideia „inspectorilor școlari”, e ușor a argumenta cu ele, că inspectori sunt necesari, e ușor a mă duce pe mine în contrazicere cu mine însami. De fapt o așa argumentațiune este eronată. Ideia mea a fost și este, că nu trebuie să esagerăm prea mult importanța inspectorilor. Învățătorii, directorii și comitetele școlare óre nu au nici un merit față de instrucțiune? Suflatul școlilor ei sunt! Inspectorii vin și se duc; zăduful zilei însă acestia îl supórtă, și după cum bate pulsul acestora, în așa măsură ia avânt cauza școlară. A nu recunoște meritul acestor factori pentru școlă, a nu i ridica în ochii publicului, ar însemna, că preferim cója în locul miezului, ar însemna că nu vrem, ca școlile noastre să aibă duhul lor propriu, ar însemna că le despoim de stimulul propriu, de nobila ambiție într'a se întrece una pe alta în progres.

Acesta este înțelesul fraselor mele, și așa voesc să fie interpretate!

A'n căutat mēduva în răspunsul dlui B-l, am căutat să mă conving: nu cumva sunt eu în rătăcire, ca eventual să pot retracta ceva din argumentările mele de d nainte. În-zadar m-am fost truda. Nici o licărire de lumină, cât de mică, n'am putut afla, că adevărat cum s'ar puté realiza ideia dsale, ca să nu se nască pe urma ei nici un fel de perturbațiune în sistemul nostru bisericesc și școlar.

Zice dsa, e drept, într'un loc al răspunsului: „Eu cred, că decentralisdrile n'au fost și nu sunt păgubitoare”, dar' e puțin zis aci. O decentralisare, care s'ar face de sus până jos, o înțeleg și eu, căci atunci s'ar separa afacerile școlare cu totul de orice alte afaceri ear' școlile și-ar primí organele lor proprii, cari neavēnd nici în clin nici în mână cu alte organe, ar puté funcționa normal. Decentralisarea însă numai la protopopiate n'are nici un rost, nici este executabilă, pentru-că îndată ce rămâne organizațiunea actuală din parochii, cercul de competență al protopopului și fiitorului inspector se mestecă. Și e foarte greu a delătura conflictele oficióse, pentru-că e greu a delimita cercul de competență și al unuia și al celuilalt. O așa executare a decentralisatiunii va naște, sigur, greutăți și sus la Consistoriu. Iată cum! Protopopul va informa Consistoriul într'un fel, inspectorul într'alt fel; ceea-ce inspectorul va vedé alb, pentru protopop va fi negru, și vice-versa. Va urma apoi de aci aceea, că Consistoriul mereu va trebui să esmită organe de ale sale din centru, ca să stabilească adevărul, să aducă echilibrul în afacerile desechilibrate.

D'acapo am perhorescat și perhoreschez o așa reformă, care în loc de folóse reale, mai mult numai încurcături pôte produce.

Dar' dacă nu am aflat în răspuns felul realizării „inspectorilor“, am aflat insinuări mai multe la adresa protopopilor. D. p. „Pentru unii din protopopi recunosc și eu, că ar fi bună instituirea de cancelisti protopopești; cred însă că de la alții, într-o împrejurare date, nu ne-am alege de cât numai cu o sumedenie de diurne și cheltueli fără nici un rezultat practic și real“.

Nu sunt avocat al nimănui, nici nu de aceea scriu și am scris, ca să apar persoane, una însă este cert și din acest pasagiu, aceea adevărat, că motivul din care porcedea dl B-l este *personal*. Și este periculos principiul, care mă determină pe mine a combate ceva instituție existentă numai din motivul, că persoanele ce îndeplinesc funcțiunile, nu ar fi pe placul meu.

(Va urma).

Vusilie Gan
ppresb.

Din România.

Școala de menaj din Iași. Am dat în numărul trecut știri despre înființarea unei școle de menaj în a doua capitală a României, în Iași, pe banii A. S. Regale, Principesei Maria a României. Dăm astăzi frumoasă scrisoare a A. S. Regale, adresată ministrului român de instrucțiune publică, pentru a lua această școală sub îngrijirea statului, împreună cu capitalul menit pentru întreținerea școlii. Scrisoarea e următoarea:

„Domnule Ministru! În anul 1892, puțin înainte de venirea Mea în țară, s'a constituit în București un comitet de domne, care a adunat o sumă însemnată de bani, pentru a Mi oferi o amintire cu prilejul căsătoriei Mele cu Principele moștenitor al României.

Adânc recunoscătoare pentru această frumoasă atențiune, am mulțumit dămnelor prin scrisoarea de la 8 Novembre 1892, adresată domnei Eufrosina L. Catargi, soția mult regretatului president al consiliului de ministri de atunci, care se afla în fruntea aceluia comitet, și urmând unei vii dorințe, am adăugat că *voi întrebuința acei bani pentru o fundațiune de binefacere, adaptată trebuințelor momentului.*

De atunci capitalul a sporit și astăzi atingând suma de lei 255,500 nominal, în scrisuri fonciare rurale 5%, cu cuponul de Ianuarie 1904, depuse la Banca Națională a României, *vin a îndeplini acum acea dorință, întemeind o școală de menaj, care să dea fetelor și femeilor cunoștințele gospodărești, atât de trebuincioase.*

Pentru înființarea acestei instituțiuni am creșut mai bine a se alege Iași, a doua capitală a țării, a cărei primire caldă, ce Mi-a făcut cu ocazia întâiei Mele călătorii, e neștersă în inima Mea; s'a și cumpărat un imobil, cu curte spațioasă și cu o grădină mare, altădată proprietatea repausatului patriot Assaki, și s'a dispus adaptarea lui în vederea scopului de mai sus.

S'a întocmit de asemenea o schiță de regulament și de budget, după care se funcționeze.

Lucrările fiind sfârșite, școala va pute începe cât de curând; ear' pentru asigurarea succesului ei, cred că nu pot face mai bine de cât să o pun sub înțelegerea priveghiare a dvăstre, care v'ați mai îndeletnicit cu această parte a învățământului, înființând asemenea folositoare așezăminte.

Cu voia Regelui, Augustul Meu Unchiu, și cu consimțământul soțului Meu, Principele Ferdinand, vin dar' să vă rog, domnule ministru, a dispune să se iee în primire de către Casa școlilor atât capitalul de la Bancă, cât și imobilul în chestiune, situat în strada Assaki.

Nu mă îndoiesc că dvăstre veți lua măsuri pentru deschiderea cât mai neîntârziată a acestui așezământ, care va purta numele de: „Școala de gospodărie casnică pentru fete, Principesa Maria“. Mai adaug, în ce privește bursierele, că acestea se vor admite cu consimțământul Meu, conform regulamentului definitiv ce veți întocmi.

Sunt fericită că pot săvârși astfel un act, care de-și mic, îl cred folositoriu scumpei noastre țări. Cred de asemenea, că noua școală va fi privită cu plăcere, mai ales de persoanele cari au contribuit la subscripția din rezultatul căreia e făcută, și că acel așezământ, de care Mă voiu interesa totdeauna de aproape, se va desvolta, răspândind în populațiunea țării simțământul unei bune și practice gospodării casnice.

Primiți, vă rog, domnule ministru, încredințarea înaltei mele stime. Castelul Peleş, 1 Iulie 1903. Maria, Principesa României“.

Plan de acțiune

pentru înființarea teatrului român.

(Urmare).

B. Dispoziții speciale.

Cap I.

1. „Societatea pentru crearea unui fond de teatru român“, în scopul de a pregăti puteri de seamă pentru arta dramatică și musicală română, va oferi stipendii la tineri ori dame cu aplicare căreia cariera dramatică ori musicală, pentru a se perfecționa în arta dramatică ori musicală.

2. Stipendiile se vor anunța în ziarele române din patrie; dar' se vor pute oferi de comitet și fără a se fi făcut anunțarea în ziare, la cas că se dă de vre-un talent recunoscut.

3. Stipendiile se pot da numai la persoane, despre cari comitetul s'a putut convinge, că posed talent și aplicare către arta dramatică ori musicală.

4. Suma stipendiilor de oferit se va stabili de comitet, din cas în cas, în cadrul bugetului votat de adunarea generală.

5. Societatea va trimite la studiu bărbați ori dame, conform trebuinței ce se va constata din timp în timp.

6. Comitetul va îngriji și va lua dispozițiuni, ca stipendistii societății mai întâiu să își însușească limba literară românească într-o formă aleasă, în accentul și dicțiunea cea curată.

7. Fiind stipendiile acestea rîde bine-cuvîntate ale însușirii și jertfei Românilor din această patrie, persoanele cari reflectează a se cualifica cu ajutorul lor, vor avea, când cer stipendiul, să predea comitetului un document, în care se obligă, că după terminarea studiilor lor vor rămâne în patrie, punându-se cu totă puterea și aptitudinea lor în serviciul dezvoltării artei dramatice ori musicale la Români din această țară, cel puțin 10 ani, și că vor primi toate condițiile ce li-se vor pune din partea comitetului; la cas contrar, că vor restitui societății întreaga sumă primită sub titlul de stipendiu, dimpreună cu interesele ei de 6 la sută.

Altcum comitetul în casuri estra ordinare, pôte, la cerere motivată, libera pe artist de obligămintul către societate, dar' numai cu rezerva despre partea relativă la restituierea sumei stipendiului întrebuințat.

Cap II.

1. Artistii absolvenți se vor pune la dispoziția comitetului societății. Comitetul îi pôte angaja, pe baza unui contract, în serviciul societății. În mod definitiv, până la împlinirea perioadei de 10 ani, îi pôte însă angaja numai după un serviciu provisoriu de cel puțin un an. În contractul încheiat se vor însira toate condițiile ce se așteptă a fi împlinite, cum și consecuențele la cari au să se aștepte artistii, dacă nu urmăză calea indicată de dispozițiile stabilite.

2. Acestor artisti li-se va vota de comitet un salariu anual potrivit, punându-li-se tot de-odată în vedere și un ore-care venit anual, ce și l vor pute realiza de la reprezentațiile artistice date cu concursul lor în diferitele centre românești.

3. Până la timpul când se va organiza o trupă teatrală completă, artistii angajați vor avea să jöce teatru, să aranjeze serate declamatorice ori concerte, în asociere cu reuniunile române ori cu diletanți din diferitele orașe, și să i instrueze pe acestia, când și unde cere trebuința.

4. Modul, după care are a se urma asocierea cu diletanții ori cu reuniunile, se va regula prin comitetul societății, în urma înțelegerii luate cu bărbații săi de încredere din respectivele ținuturi, ori cu alți fruntași cari vor pune la cale aranjarea de serate artistice.

5. Comitetul va stabili în tot anul un plan, după care au să urmeze seratele în diferitele localități.

6. Comitetul va supraveghea purtarea artistilor, cum și prestațiunea acestora. În casuri de trebuință va exercia controlă și în mod direct, trimițând pe câte un membru din sinul său în locurile unde se dau reprezentațiile. În consecuență, va lua și măsuri pentru a aduce îndreptarea relelor constatate.

În genere se va stăruî, ca acești artisti să fie la înălțimea chemării lor, atât în ce privește arta, cât și în ce privește demnitatea și morala, pe care trebuie să se întemeieze acțiunea menită a face școală la un popor.

7. Pentru ca artistii societății să își pötă desfășura aptitudinea lor artistică mai cu

efect, comitetul are a se îngriji, potrivit cu împrejurările, ca să procure și costume și obiecte decorative de scenerie. Acestea toate vor forma proprietatea societății și se vor da numai pentru scopuri de teatru, conform cu dispozițiile luate de comitet.

8. Artistii societății nu pot fi aleși membri în comitet.

9. Când comitetul va găsi timpul sosit pentru organizarea unei trupe teatrale ambulante, artistii societății vor intra în această trupă.

(Va urma)

Din Murș-Oșorheiu.

— O sărbătoare militară. —

— 20 Iulie n.

Regimentul 64 de infanterie, care se recrutează din comitatul Hunedórei, de prezent cu statul major în Murș-Oșorheiu, a serbat în 14 l. c. n. victoria luptei de la Biskupitz, unde acum 37 ani, în războiul din 1866, o parte a regimentului Sachsen-Weimar a raportat o victorie strălucită.

Părintele preot militar din Sibiu Ioan Broju a fost anume invitat spre acest scop la Oșorheiu.

În presera zilei musica regimentului a traversat strazile principale și a dat serenadă comandantului regimentului, comitelui-suprem și comandantului de stațiune al honveșimii.

În 14 Iulie la 9 ore s'a celebrat prin preotul militar Ioan Broju serviciu divin în loc liber, la care a participat în paradă regimentul 64, staționat în Murș-Oșorheiu, cu musica și stégul, apoi oficerii din garnisonă, deputațiuni militare și civile, comitele-suprem Sándor, o mulțime de dame și un public imens, astfel în cât s'ar pute zice, că întreg Oșorheiu a fost prezent.

Serviciul divin a fost înălțător; în decursul ceremonialului s'au dat 3 salve, răspunsurile ecteniilor, după Dima, le-a dat un cor bine instruat din soldații regimentului sub conducerea sergentului Pavel, ear' la urmă trupele și asistenții au fost stropiți cu apă sfințită sub melodia muzicii militare, făcută anume spre acest scop.

După ceremonia religioasă preotul nostru a urcat o tribună înaltă, stăpânind toate trupele și publicul întreg, și prin vorbirea-i festivă, admirabilă și înălțătoare, a provocat un entusiasm nedescrribibil și a fost din toate părțile felicitat.

Domnul comandant al regimentului, colonelul Arendt, provocându-se la vorbirea preotului nostru, a spus în nemțește momentele caracteristice, și apoi a purces la distribuirea premiilor. Föörte mulți soldați au fost premiați. S'au cetit apoi numele celor-ee au murit pe câmpul de luptă. Terminate acestea, trupele au fost trecute în revistă. Ținuta feciorilor a fost admirabilă.

La ora 1 p. m. soldații s'au învrednicit de un prânz sărbătoresc, ear' în sala de măn-care a oficerilor s'a ținut dineul festiv, în decursul căruia musica militară a concertat.

Admirabil executat a fost și punctul 3: „Fantasie über „Rumänische Lieder“ de Murșan. Dl comandant a tostat în rëndul

FOIȘORĂ

Dan căpitan de plain.

De I. Manliu.

(Urmare).

„Precum se stîng cele din urmă raze ale soarelui, așa se va stînge în curînd și viața mea, — astfel zicea el și instinctiv își strîngea pumnii, și își mișca brațele cu virtute, ca și când ar fi făcut o încercare să vadă, dacă mai pôte învîrti paloșul. Când vremea era urită, el se retrăgea în peșteră și de acolo asalta mugetul vîntului, bubuitul tunetelor și al trăsnetelor. Se uita cu ochi aprinși, cum copacii se luptau cu nemișcătoarea vijelie. Căderea arborilor, furia isvorului, care acum, în vîltorea sa turbare, rostogolea pietre la vale; toate îl făceau să tresară. Ele îi reamintiau sgomotul luptelor, zîngănitul armelor, din cari eșiau fulgere, țipetele sfâșietore ale celor străpunși de paloșul său, sunetul sec al trăsnetelor tătărăști sburate în aer de ghioga sa. Fața i-se aprindea atunci, un suris amar îi încreția buzele și fără să își dea seama de ce face, alerga la paloș, într'un colț al peșterii, și i strîngea

mănerul cu putere în pumn: mușchii i-se încordau și nervii i-se întindeau și scrășnind din dinți ca un nebun furios se repezea afară. Dar' ploia rece îi uda fruntea înfierbântată și l deștepta din dulcea lui aiurare. Atunci ca un leu rușinat, căruia îi scapă prada, se retrăgea abătut în fundul peșterii. Apoi năptea, când în zarea de flacără roșie a focului ședea întins pe așternutul de erbă, toate scenele din viață i-se prezentau în forme vii pe dinaitea ochilor. Vedea mobilele de leșuri turcești și tătărăști grămădite de brațele sale în nenumăratele lupte. Urechia lui pare-că audia vocea lui Stefan-cel-Mare îmbărbătându-l și zicîndu-i: „Înainte Dane!“, sai Dane pe omor, nu cruța păgănul! Dintre toate amintirile însă cea mai dulce, care târziu în miezul nopții îi închidea genele ochilor lui spre somn, era aceea când Stefan, după o faptă vitejescă a lui, l'a făcut căpitan al pădurilor și i-a dat ca semn de înaltă cinste un paloș cu mănerul de argint, care zece ani de zile i-a fost tovarăș nedespărțit și care l'avea și acum într'un colț al peșterii. „Vecinice în mână să l' ai, îi zise Stefan, și să aperi aceste plaiuri de hoții de Tătari: ți-l menese să ți fie cu noroc!“ De multe-ori năptea, când audia sălbaticile urlete de urși și de lupi, ear'

câte o căprioră își căuta scăparea în peștera lui, Dan își aducea aminte de acele timpuri când, călare pe murgul său, străbătea codrii și gonia singur glöte de Tătari, ce sub scutul întunerecului voiau să pătrundă prin munți în Moldova, ca s'o jefuiască. El singur cu paloșul lui Stefan în mână îi punea pe fugă. Fugiau Tătarii înspăimîntați de arma vîntătorului. Ear' dacă unii mai îndrăzneți se încercau să deie pept cu dînsul, plăteau îndrăsnela cu sângele lor care stropia ca ploia copacii pădurii.

Stoluri de corbi și de vulturi se țineau pe urma lui Dan, căci aflau în urma lui îmbelșugată mîncare de leșuri păgane.

Atunci țera trăia în pace și țărăni își vedeau de munca câmpului fără frică de a fi prădați de dușmani; căci știau ei bine, că vîtețul Dan veghia la hotare. Murgul său, voinic ca și dînsul, îl ducea ca fulgerul, unde era primejdia, și un oțel în mîna lui Dan era de ajuns, ca să apere zeci și sute de fiere de plug, să pötă ara în pace mănolele câmpii ale Moldovei. Așa a fost Dan în tinerețe. Și acum trăiește ca un pustnic retras, numărându-și zilele și reamintindu-și dulce timpurile pline de fapte vitejști ale tinerețelor.

Vara era pe sfîrșite și din stejari cădea din vreme în vreme câte o frunză galbenă. Într-o zi bătrînul Dan, mai trist de cât de obicei, ședea la umbra unui stejar. Sgomotul trist ce l' făceau frunzele uscate în căderea lor printrê ramuri, îi îngheța inima; vîntul străbătînd prin pădure mișca frunzele și erba uscată cu un foșnet fioros. Cerul era acoperit cu un subțire vél de nori gălbui; soarele era încunjurat de un cercău mare. Un dor nehotărît îl cuprinsese pe Dan, și sângele îi svîcnea puternic în vinele umflate ale tîmplelor. O toropelă îl cuprinsese pe nesimțite și l' lăsa capul pe rădăcina stejarului. Ochii i-se prîpôniră în frunzișul stejarului și adormi.

Somnul îi fu scurt și turburat de vedenii ciudate.

Bătrînul stejar, sub care dormia, i-se părea în vis că ia forme omenești. Frunzișul lui se schimbă în plete de om uriaș împodobite cu o mare corönă de aur. Trunchiul se schimbă în trup îmbrăcat în zale, ear' cele două mari ramuri îngemănate se prefac în două brațe, dintrê cari unul se întinde de parte în vale arătînd un punct al orizontului, ear' celalalt ține un gröznic buzdugan.

(Va urma).

prim pentru Maiestatea Sa, apoi pentru oșpeți și special a mulțimii preotului nostru Ioan Broju pentru serviciile prestate la momentele înălțătoare, ce a știut să le provoace atât prin serviciul divin, cât și prin vorbirea-i fulminantă. Părintele Broju prin un răspuns clasic în nemțește a potențat și mai mult însuflețirea generală ce domnea în tot locul.

La 5 ore curtea cea mare a casarmei era îndesuită de public din toate clasele. Feciorii s'au produs cu diferite jocuri, sub conducerea vice-colonelului Bogdan. Cele mai bune au fost: gimnasticile cu puști și cu bețe, cuartelul muzicii, automobilul, o luptă a Burilor cu Englezii, și special a provocat admirație jocurile *Călușeriul*, *Romanul* și *Bătăuta*, toate jucate de feciori în costume.

Abia la 8 ore s'au terminat aceste jocuri, cu un entuziasm mare și cu o manifestațiune grandioasă pentru Maiestatea Sa, iluminându-se casarmele decorate cu bustul Maiestății Sale.

Sera a fost concertul muzicii militare și apoi dans, care a durat cu vioiciune până dimineața. Toți s'au depărtat sub impresiile cele mai bune, felicitând pe comandantul regimentului, dl colonel *Arendt*, care a știut să reîmprospeteze faptele strălucite ale regimentului prin aranjarea acestei festivități, pentru a cărei reușită deplină s'a arătat neobosit.

Nr. 6458 Epitr.

Coneurs.

Devenind vacant postul de econom seminarial, pe baza regulamentului seminarial din 1892, § 1, 3, 6, 10 și 13 se publică concurs, cu termen de 30 zile, pentru ocuparea acelui post, cu o remunerațiune anuală de 600 corone, locuință, vipt, încălzit, luminat și serviciu în seminarium, toate acestea numai pentru persoana sa.

Economul seminarial are să observe strins îndrumările, cari i-se vor da din timp în timp de la direcțiunea seminarială, deocamdată însă agendele lui se indică în punctele următoare:

1. a îngriji pentru alimentarea elevilor cu dejun, prânz și cină, după planul și ordinea, ce se vor stabili din partea consistoriului archidieceșan și i-se vor comunica;
2. a procura lemnele de foc și a îngriji pentru încălzirea corăspunzătoare a saalelor de învățământ, cum și a muzeelor și a tuturor localelor seminariale, cari au a fi încălzite;
3. a îngriji pentru materialul de luminat și pentru folosirea aceluia în mod corăspunzător;
4. a purta grijă pentru procurarea și ținerea în curățenie, întreținere și bună ordine a furniturilor de pat;
5. a îngriji pentru magazinul unde elevii să-și păstreze vestimentele și celelalte obiecte ale lor;
6. a îngriji pentru angajarea de bucătari cu serviciul de lipsă în bucătărie, cămară și celelalte apartinătoare;
7. a îngriji pentru servitori de lipsă seminariali și pentru aplicarea și purtarea lor;
8. a îngriji pentru conservarea edificiilor și reparările de lipsă la acelea cu previa în-cuviințare a directorului seminarial;
9. a purta grijă pentru curățenia, buna ordine și cerințele sanitare ale seminariumului;
10. a purta în regulă inventariul tuturor mobilelor, vestimentelor, vaselor, incuitorilor, și preste tot a tuturor lucrurilor seminariale, ce cad în competența economatului, și inventariul a 'i supune la încheierea anului școlar reviziei directorului și a 'i administra o copie autentică a aceluia;
11. a primi de la casa archidieceșană sumele în număr, ce i-se vor da pentru alimentare și celelalte trebuințe ale seminariumului, și a așterne rațiunile despre întreținerea lor la finea lunii la consistoriul archidieceșan;
12. a fi preste tot cu atențiune cuvenită, ca cumpărările și procurările de lipsă să se facă la timpul cel mai potrivit, în cantitate mai mare și cu prețurile cele mai moderate, și ca cele procurate să se conserve și să se întrețină în mod rațional.

Sibiu, din ședința plenară ținută la 7 Iulie, 1903.

Consistoriul archidieceșan.

Pentru catedrală.

La colecta pentru zidirea catedralei învățătorii din tractul Cluj au subscris următoarele sume:

1. Eliseu Gabor (Mănăsturul-unguresc)	cor.	20
2. Teodor Chirilean (Cojocna)	"	20
3. Iosif Costea (Sebeșul-mare)	"	15
4. Gregoriu Mitrofan (Feneșel)	"	15
5. Constantin Ōncea (Bedeci)	"	15
6. Teodor Corvian (Somesul-rece)	"	10
7. Ioan Giurgiuman (Sebeșul-mare)	"	10
8. Alexandru Petrașiu (Rogojel)	"	10
9. Ioan Comșa (Panic)	"	10
10. Georgiu M. German (Muntele-rece)	"	10
11. Ioan Banda (Mănăsturul-român)	"	10
12. Ioan Magiar (Geaca)	"	10
13. Andrei V. Blator (Călata-mare)	"	10
14. Vasile Dobra (Butene)	"	10
15. George Prodan (Somesfalău)	"	6
16. Dimitrie Boboș (Nadișul-român)	"	6
17. Dimitrie Popa (Călățele)	"	5

NOUTĂȚI

Hirotoniri și hirotiesire. Eri (Marți) înaltpresanția Sa dl archiepiscop și metropolit Ioan a hirotiesit întru protopresbiter pe *Avram I. Păcurariu*, protopopul tractului Mercurea; a hirotonit întru presbiter pe Iosif *Tilicea*, ales paroch în Hărău (tractul Deva), ear' pe Ioachim *Marcu*, ales paroch în Boholt (tractul Deva), l'a hirotonit întru diacon, rămânând a i-se da darul preoției mâne.

Pentru alegerea papei, în locul răposatului *Leo XIII.*, colegiul cardinalilor a fixat începerea conclavei pe ziua de 31 Iulie (Vineri). Se crede că votarea se va termina cel mult în două-trei zile.

Favor rezervistilor agricultori. Ministrul de honveđ *Kolozsary* a dat un ordin, prin care dispune comandelor militare honveđesti, ca în luna August să concedieze pe toți rezervistii agricultori, chemați la deprindere de arme. Acesta pentru-ca rezervistii să-și poată vedea de economie.

Noul guvernator al Bosniei. În locul răposatului *Kállay* Maiestatea Sa împăratul și rege *Francisc Iosif I* a numit ministrul comun de finanțe și guvernator al Bosniei și Herțegovinei pe baronul *Stefan Burian*, fost până acum consul în Athena. Noul ministru și guvernator va depune azi (29 Iulie) prescrișul jurământ.

Regele Angliei la Marienbad. De la Marienbad se raportează că regele *Edward VII* al Angliei va sosi acolo pe la jumătatea lunii viitoare, spre a face cură timp de trei săptămâni. Regele va petrece acolo incognito, sub numele: conte Lancaster.

Principele Ferdinand al Bulgariei a sosit alaltăieri la Coburg, spre a lua parte la parastasul (requiem) oficiat din prilejul aniversării morții tatălui său. Copiii principelui sunt în Bohorilla (în Carpați), deoarece în Bulgaria sunt călduri așa de mari, în cât suportarea lor e imposibilă. — Când plecase principele, ziarul „Stampa” din Sofia (organ al comitetului macedo-bulgar) vestia, că principele ar fi fugit din țară de frica detronării, și că nu se va reîntoarce și 'și ocupe tronul. Față cu acestea presa oficială a Bulgariei, cum și familia Coburg declară, că motivele plecării principelui și aducerii copiilor sei în Ungaria, sunt exclusiv cele de mai sus.

Grindină uriașă. Săptămâna trecută asupra comunei Ileanda-mare (comitatul Solnoc-Doboca) s'a descărcat o tempestate însemnată cu grindină de mărime cum rar se se fi mai pomenit. Printre ploia de ghiță în mărime cât alunile și nuci, cădeau și bucăți în greutate de 1/2 și chiar de un chilogram întreg, cari spărgeau ca bombe de tun coperele caselor. Noroc, că bucăți de acestea mari cădeau cam rar, câte 5—6 pe un spațiu de 10—12 metri pătrați. Hotarul e devastat de tot.

Proces de agitație. Suntem informați, că procuratura din Cluj a intentat „*Foii Popului*” proces de presă pentru seria de articoli „Din trecutul nostru”, în cari a aflat agitație contra naționalității magiare.

Loviți de fulger. În Hajmáskér (în comitatul Veszprém) doi soldați din artileria corpului de armată nr. 5 locrau Duminecă în curtea unui căpitan. Intr'aceea suprinzându-i o tempestate tocmai când scoteau apă din fântână, s'a aflat subit un fulger orbitor, urmând de detunătură puternică. Se părea că soldaților nu li-s'a întâmplat nimic; unul dintr'ei (*Francisc Oszusky*) a mers încă vr'o zece pași ridând și făcând glume asupra detunăturii, dar' deodată a căzut jos ca un butuc. Murise. Celalalt (*Móricz Dundalek*) a lucrat mai departe, dar' după câteva ore i-a ologit mâna, ear' până a doua zi dimineața și-a pierdut și graiul.

Premii pentru cai de prăsilă. Comisiunea comitatensă a comitatului Sibiu pentru promovarea nobilitării rassei de cai face cunoscut, că în 11 Septembrie st. n. va distribui 19 premii pentru iepe de prăsilă, mânzi și mânze aflate vrednice de premiat. Pot concura la aceste premii proprietari de cai din comitatul Sibiului, sub următoarele condițiuni: să fi crescut însuși, ori să fi avut în proprietate iepe ori mânzii espuși spre premiare timp cel puțin 6 luni înainte de ziua espunerii, ceea-ce trebuie dovedit cu țidula de mănzit, respective cu țidula de vite și cu atestat de la primăria comunală. Premiarea se va face în Sibiu (țergul de vite), unde caii au să fie postați în rând după comune, având să fie mânzi avolo în timpul de la 6—7 1/2 ore dimineața. Mănarea, îngrijirea și ducerea a casă a cailor se face pe cheltuēla proprietariului. Taxă pentru espunere însă nu se cere. Premiile sunt următoarele: Pentru iepe cu mănz bine lăptat: un premiu de 70 corone, unul de 60, unul de 50, unul de 40, unul de 30 și două de câte 20 corone. Pentru mânze de 3 ani: un premiu de 50 cor., unul de 40, unul de 30 și trei de câte 20 corone. Pentru mânzi nejugăniți și mânze în vîrstă de sub 3 ani: un premiu de 40 cor., unul de 30 (pentru mănz de 2 ani), unul de 30 (pentru mănza de 2 ani), unul de 20 (pentru mănz de un an), unul de 20 (pentru mănza de un an) și încă unul de 20 corone. Afară de premiile în bani se vor da și diplome de laudă, anume: cl. I. de aur, cl. II. de argint și cl. III. de bronz. Premiile în bani se dau numai țăranilor, pe când proprietarii mari și domnii vor căpăta numai diplome.

Enigmă. A făcut senzație pretutindea în cercurile politice, deosebi în cele ale Germaniei, faptul că în urma unei telegramme primite în Drautheim împăratul *Vilhelm II.* și-a întrerupt subit călătoria la nord și s'a reîntors la Berlin. Conținutul telegrammei nu 'l' știe nimenea, afară de împăratul și de trimițătorii ei, și astfel se fac asupra lui fel și chip de combinațiuni. Atât numai se știe, că împăratul a plecat așa de subit, în cât nici socotēla nu și-a achitat'o, rămânând să și-o achite de acasă, pe cale telegrafică.

Contra țiganilor vagabunzi. Vice-comitele comitatului Maramureș, în urma înțelegerii avute cu comanda de gendarmi a dat ordin autorităților de sub jurisdicțiunea sa, de cuprinsul că țiganilor vagabunzi să nu li-se permită așezarea în cete pe teritoriul comitatului, ci îndată ce se vor ivi, să fie escortați de pe teritoriul comitatului. Dispozițiunea această s'a luat deosebi în urma jafurilor și omorurilor comise de țigani vagabunzi aproape pretutindea pe unde poposesc.

Catastrofe mari în America. Cum raportează ziarul american „New-York-Herald”, în săptămână trecută s'a întâmplat o mare explozie în tarna „Hanna” a minelor „Union-Pacific”, pe urma căreia mulțime de lucrători și-au pierdut viața. Au fost scose până acum 334 cadavre; numărul total al morților nu se poate însă ști, deoarece ruinele tarnei prăbușite n'au putut fi delăturate încă. Cea mai mare parte dintr'ei căduți victimă acestei catastrofe sunt emigranți din țara noastră.

O altă catastrofă, tot-așa de oribilă, s'a întâmplat în statul Virginia pe linia ferată către New-Orleans. Anume: un tren de persoane a buit pe un tren de povară ajuns pe cale. Două vagoane ale trenului de povară s'au sfărmat tot țanduri; dintr'ei cei 55 călători cari erau în vagoanele acelea, 27 au fost omorâți, ear' 20 răniți grav. Toți aceștia erau emigranți din Ungaria și Austria.

Petrecere în Toplița-română. Tinerimea studioasă din Toplița-română invită la petrecerea de vară ce se va ține în ziua de sfântul Ilie (2 August st. n.) Cu această ocaziune se va preda și piesa teatrală „Ruga de la Chiseteu” de I. Vulcan în apartamentele marelui proprietariu *Urmănczy János*. Începutul teatrului la orele 8 sera. După teatru imediat urmează dans la hotelul „Sora”. Venitul curat e destinat în favorul școlii gr. or. rom.

Din tragediile vieții. Văduva lui Anton Hangács din comuna Gulás (în comitatul Somogy), o biată lucrătoare cu ziua, săptămână trecută fiind la seceră a căpătat insolație la cap și a nebulit. În starea de nebulie a alergat la copilașii ei, cari se jucau în umbră, și smulgând din mâna celui mai mare un cuțit l'a împântat în peptul copilului, apoi a împuns cu el și pe ceilalți copilași ai ei. Unul de 8 ani, care căpătase o împunsătură mai ușoară, a dat să fugă, dar' nebuna s'a luat după el și i-a împântat cuțitul în spate, după aceea a tăiat mititelului gâtul. Intr'aceea trecând pe acolo judele comunal a legat'o și a dus'o la primărie. Atât ea, cât și copilașii, sunt pe mörte.

Știri mărunte. Joi dimineața s'a prăbușit în Timișoara o casă clădită până la coperiș; trei lucrători au fost astrecați sub ruine; unul a fost scos mort, ear' ceilalți doi erau în agonie. — În Voitec (comitatul Timiș) fiind Mercuri tempestate mare, fulgerul a ucis pe comerciantul *Fr. Klein*, ajuns pe drum spre casă. — În hotarul comunei Visonta (în comitatul Somogy) feciorul de 20 ani al economului *Tóth Gábor* a pus de cap pe frățiorul său de 12 ani, care înainta spre el într'un tufig. Nenorocitul uoigăș fusese în credința că în tufig e o căprioară. — În Thalgau (Carinthia) Duminecă după amiază fiind mare tempestate fulgerul a aprins casa văduvei *Johanna Pichler*. Cum pe acolo grajdul vitelor e sub același coperiș cu casa, văduva s'a temut să nu-i ardă vaca și astfel lăsând în casă pe cei trei copilași ai ei a alergat în grajdul să scotă vaca. Până și-a scos însă vaca, focul a pătuns în casă și prin fumul produs a asfixiat pe toți trei mititeii.

Apel.

„Societatea pentru crearea unui fond de teatru român” își va ține adunarea generală din anul acesta în orașul Sebeșul-săseșec (*Szász-sebes*) la 15/28 și zilele următoare ale lunii August a. c.

Societatea această urmărește idealul de a înființa în mijlocul poporului român din patrie teatrul național, părghia, care lădăte, întărește și ridică cultura națională a popoarelor. E sublim idealul acesta, pentru-că farmecul teatrului național va fi pentru noi o nouă și puternică armă pentru întărirea iubirei de nem și a credinței tari în viitorul poporului român.

Nu insistăm mai de aproape asupra istoricului societății pentru teatrul român, nici asupra scopului ce 'l urmărește, căci acestea binecunoscute trebuș să fie fie-cărui Român de bine, căruia 'l zace la inimă cultura și înaintarea nămului; ci ne mărginim numai a apela cu totă căldura la frații români din apropiere, și din depărtare, invitându-i cu dragoste frățescă să alerge la adunarea amintită, cu atât mai vîrtos, că participarea la adunările generale ale societății este busola interesului ce 'l nutrim pentru societate. Datori suntem cu toții a sprijini această societate, pentru-că a noastră este, deșteptarea și înaintarea noastră o urmărește, și pentru-ca cât mai îngrabă să se poată realiza dorința noastră ferbinte, și a înaintașilor nostri, — înființarea și deschiderea teatrului național

Frații români! Veniți să strîngem la pieptul nostru cu cuvenită căldură pe flica culturii naționale, să dovedim astfel, că știm aprea și știm să ne însuflețim pentru instituțiunile noastre culturale datătoare de lumină și viață.

Sebeș, 7/20 Iulie 1903.

Comitetul central aranjator:

President:	Secretariu:
<i>Sergiu Medean</i>	<i>George Tătar</i>
<i>protopresbiter.</i>	

Din public.*)

Mulțămită publică.

Comitetul parochial gr.-or. român din Hunedóra se simte în plăcută poziție a aduce mulțămită dlui *Mihal Rimbaș*, proprietariu și cassariu orășenesc în Hunedóra, care din simț creștinesc și dragoste față de biserică a făcut pe spesele proprii un frumos podiu (cor) în biserica noastră, cu prețul de 600 corone; asemenea și dl *Dr. Iuliu Bonts*, notariu public reg., a dăruit un tablou sfânt în preț de 120 cor.

Au mai dăruit apoi următoarele: dna *Salvina Muntean*, o față de masă pe prestol în preț de 20 cor., dōmnele *Ana Macrea* și *Victoria Osvadă*, un covor, dōra *Valeria Popovici* o față de masă în preț de 20 cor., dōra *Constanța Dănilă* un ștergariu și acoperământ la potir și dōra *Hortensia Dima* un ștergariu.

Dumnezeu să le răsplătescă nobila lor faptă.

Hunedóra, la 22 Iulie n. 1903.

Comitetul parochial.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această Redacția nu primește răspunderea.

In Hașag se află o

Casă de vîndare

constatătoare din un local de boltă cu 3 odăi și din o cărcimă cu o odaie.

[170] 1—1

Johann Nikolaus.

Nr. 887 1903.

[169] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de **paroch** în parochia de clasa a III-a **Giurecuța-de-jos** cu filia **Giurecuța-de-sus**, se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în tabela B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat, despre cari concurenții și pot lua informațiune de la subscrisul.

Concurenții au a și așterne suplicele subsemnatului oficiu, până la termenul sus indicat, fiind instruite în sensul normelor în vigoare, și a se înfățișa înaintea alegătorilor în vre-o Duminecă sau sâmbătă, pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Oficiul protopresbiterial în conțelegere cu comitetul parochial.

Cluj, 7 Iulie 1903.

Tulliu Roșescu
protopresbiter.

Nr. 864 1903.

[161] 2—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor vacante de **învătători** de la școlile confesionale din protopresbiteratul Cluj, se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”, și anume:

1. **Apahida**, 2. **Bedeciu**, 3. **Călatamare**, 4. **Călian**, 5. **Cojocna**, 6. **Feneșel**, 7. **Gherofi-Dăngău**, 8. **Marișel**, 9. **Mociu**, 10. **Panic**, 11. **Rogojel**, 12. **Someșul-rece**.

Pentru fie care post e asigurat salariu de 600 cor., cuartir în edificiul școlii și grădină de legumi.

Cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, sunt a se înainta subscrisului până la termenul indicat.

Petenții au a se prezenta înainte de alegere în comunele la cari au concurat, ca să fie cunoscuți de popor. De la ei se cere, ca în zile de Dumineci și sâmbători să cânte în strună, ear' la liturgie să cânte în cor cu școlari.

Oficiul protopresbiterial în conțelegere cu respectivele comitete parochiale.

Cluj, 8 Iulie 1903.

Tulliu Roșescu
protopresbiter.

Nr. 464 1903.

[134] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor vacante de **învătători** de la școlile comunelor mai jos însemnate din protopresbiteratul Sighișoara, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Sighișoara**, postul învățătoresc clasa I, cu salariu anual de 600 cor., și anume: 412 cor. din cassa alodială în rate lunare decursive, ear' restul din repartitiune; cuartir gratuit în edificiul școlii și lemnele necesare de foc;

postul învățătoresc clasa a II-a, cu salariu anual de 600 cor., și anume: 470 cor. din cassa alodială în rate lunare decursive, ear' restul din repartitiune; cuartir gratuit în edificiul școlii și lemnele necesare de foc, plus trei stângini de lemne de stejar în natură.

2. **Hașfalău**, cu salariu anual de 600 cor., cuartir gratuit în edificiul școlii și lemnele necesare de foc.

3. **Daia-săsescă**, cu salariu anual de 600 cor., și anume: 218 cor. întregire de la stat, 39 cor. 24 fil. din cassa alodială, 262 cor. 76 fil. repartitiune de la popor, cinci stângini de lemne compute în 80 cor., apoi jumătate venit din grădina școlii și cuartir gratuit în edificiul școlii.

Reflecții la aceste posturi cu îndatorirea, a provede instrucțiunea școlarilor de la 6—12 ani și celor de la 13—15 ani, și a fi în Dumineci și sâmbători, — cei din Sighișoara în mod perondător, — strună în biserică, să și așternă petițiunile concursuale instruite conform normelor în vigoare, subscrisului oficiu protopresbiterial până la termenul indicat cu îndatorirea a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătă în biserică spre a și arăta desteritatea în cele rituale, — preferindu-se cântăreții buni.

Sighișoara, 27 Iunie 1903.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Sighișoara, în conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Dimitrie Moldovan, prot.

Nr. 624

[136] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor vacante de **învătători** de la școlile mai jos însemnate din protopresbiteratul Lupșa, se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Bedelen**, salariu 600 cor.: 500 cor. din repartitiune pe popor și 100 cor. ajutor de la Preașen. Consistoriu arhidieceșan; cuartir și lemne de foc.

2. **Brăzești**, salariu 600 cor.: 300 cor. ajutor de stat și 300 cor. din repartitiune pe popor; cuartir și lemne de foc.

3. **Mogoș-Valea-Barnei**, salariu 600 cor., și anume: 360 cor. din repartitiune pe popor și 240 cor. ajutor de la stat. Locuință liberă în edificiul școlii, lemnele de foc și folosința grădinei de lângă școală.

4. **Muncel**, salariu 600 cor., din cari 120 cor. ajutorul votat de stat, 80 cor. din cassa bisericeii și 400 cor. din repartitiune de la popor; cuartir liber și lemnele de foc.

5. **Ocolișul-mic**, salariu 600 cor.: 300 cor. din repartitiune pe popor și 300 cor. ajutor de stat; cuartir și lemnele de lipsă.

6. **Valea-Lupșei**, salariu 600 cor., solvit în următorul mod: 300 cor. de la popor și 300 cor. ajutorul încredințat deja de ministru; cuartir liber în edificiul școlii și lemnele necesare pentru încălzit.

În privința cuincuenalelor servește de cinsură normativul votat de sinodul arhidieceșan.

Cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, sunt a se așterne subscrisului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, cu atât mai virtos, că cele după termen nu se consideră.

Petenții se vor prezenta — înainte de alegere — în comunele pentru care au concurat, spre a face cunoștință cu poporul. De la ei se cere a cânta la strună și a executa cu elevii în cor răspunsurile de la s. Liturgie.

Ofenbaia, 26 Iunie 1903.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Lupșa, în conțelegere cu respectivele comitete parochiale.

Vasile Gan
protopresbiter.

Nr. 230 1903

[140] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor vacante de **învătători** de la școlile elementare populare gr. or. din parochiile mai jos însemnate, prin acesta se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Baba**, un post, cu salariu de 600 cor., din cari 360 cor. ajutor de stat, ear' 240 cor. de la popor. Cuartir, grădină și lemne.

2. **Ciceu-Corabie**, un post, cu salariu de 600 cor., din cari 200 cor. ajutor de stat, ear' 400 cor. de la popor. Cuartir și grădină.

3. **Gârboș**, un post, cu salariu de 600 cor., din cari 400 cor. ajutor de stat, ear' 200 cor. de la popor. Cuartir și grădină.

4. **Chinești**, un post cu salariu de 600 cor. de la popor, cuartir și lemne.

Se observă, că neaflându-se în acest ținut învățători calificați și neaplicați definitiv: sunt prin această invitație învățătorii din alte ținuturi, dar' absolvenți ai pedagogiei noastre din Sibiu, a concura la posturile din Ciceu-Corabie, Gârboș și Chinești.

Concurenții au a și așterne rugărilor, instruite conform legilor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis.

Dej, 26 Iunie 1903.

Oficiul protopresbiterial al tractului gr. or. Dej în conțelegere cu comitetele parochiale.

Teodor Hermann
protopresbiter.

P. T.

Am onore a anunța, că

Magazinul de încălțăminte

aflător în **Sibiu, strada Căminului 11** (Hotelul Neurihrer, în dreapta de la intrare) sub firma **M. Bachholzky's Nachfolger Weiss & Schlesinger**, prin cumpărare a trecut în proprietatea mea și că îl voi conduce mai departe sub firma improprie la tribunalul comercial:

Victor Dressnandt.

Totodată îmi permit a face cunoscut, că mi-am provădat magazinul meu cu **marfă nouă în ghetă pentru domni, dame și copii**, de tot soiul, și că în urma unei cumpărări favorabile cu **bani gata**, mă aflu în poziție de a mă pute pune la culmea ori-cărei concurențe.

Cu rugarea respectuoasă de a acorda înțepri derii mele deplină încredere, mă recomand,

141 [3—5]

Victor Dressnandt.

[138] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor vacante de **învătători** din comunele mai jos însemnate, din protopopiatul Brașov, se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Hêlchiu**, două posturi de învățători, cu salariu de câte 600 cor. din cassa alodială în rate trilunare decursive. Cuartir în edificiul școlii. Grădină de pomărit și pentru legumi. Cuincuenalele se compută de la alegerea definitivă.

Cei aleși la aceste posturi vor fi datori să țină din când în când Duminecele și sâmbătorile prelegerii economice cu tinerimea și să meargă cu copii de școală la biserică.

2. **Stupini**, cu salariu de 600 cor., și anume: 480 cor. din cassa bisericeii, solvite în rate lunare anticipative, și 120 cor. din venitele cantoral. Cuartir în edificiul școlii, grădină și 3 stângini de lemne, din cari se va încălzi și școală.

Învătătorii angajați va fi obligat a face serviciile de cantor și a instrui copiii din școală de repetițiune.

Cuincuenalele se compută de la instituirea definitivă și serviciu neîntrerupt în comună.

3. **Purcăreni**, cu salariu de 600 cor., și anume: 560 cor. din cassa bisericeii plătile în rate lunare anticipative și 40 cor. din venitele cantoral pe jumătate. Cuartir în edificiul școlii.

Învătătorii ales va face serviciul de cantor împreună cu învățătorul din cl. I-a, pe rînd, cu săptămîna.

4. **Satulung**, Sântii Archangheli, cu salariu de 600 cor., relut de cuartir 40 cor., plătili în rate lunare anticipative.

Alesul va fi obligat a ține și școla de repetițiune.

Reflecții la aceste posturi au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătă spre a și arăta desteritatea în cântări.

Cereri instruite conform normelor în vigoare au să fie înaintate subsemnatului oficiu în termenul sus indicat.

Brașov, în 25 Iunie v. 1903.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Brașov, în conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Vasile Voina
protopresbiter.

Nr. 756/903

[133] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor vacante de **învătători** în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Sibiu, prin acesta se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Cornățel**, salariu anual 600 cor., cuartir în edificiul școlii și lemnele trebuincioase.

2. **Cristian**, un post cu 600 cor., 336 din alodiul comunal și 264 cor. de la popor din repartitiune, 60 cor. relut de cuartir și 4 stângini de lemne.

3. **Gustarița**, 600 cor., din cari 470 cor. de la popor din repartitiune, 30 cor. din pământuri în folosință și 100 cor. din alodiul comunal, 1/2 venit din grădina de pomărit, 40 cor. relut de cuartir și lemnele trebuincioase de foc.

4. **Ocna-inferiără**, salariu 600 cor., relut de cuartir 40 cor. și lemnele de lipsă pentru încălzit.

5. **Riusadului**, 600 cor. din alodiul comunal din Reșinari, cuartir în edificiul școlii și lemnele trebuincioase.

6. **Ruși**, 600 cor., 300 cor. de la stat și 300 cor. din repartitiune, cuartir și lemnele trebuincioase.

7. **Slimnic**, al doilea post, cu 600 cor., din repartitiune, cuartir și lemnele trebuincioase.

8. **Șelimber**, 600 cor., 400 cor. de la stat și 200 cor. din alodiul comunal, cuartir în edificiul școlii și lemnele trebuincioase.

9. **Vurpăr**, 600 cor. din repartitiune, 1/4 jug. grădină, cuartir în edificiul școlii și 3 stângini de lemne.

Cuincuenalele se vor computa la toate posturile după 5 ani de serviciu în comuna respectivă.

Reflecții la vre-unul din aceste posturi au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătă în comuna respectivă spre a și arăta desteritatea în cântările bisericești și tipic.

Concurențele instruite prescrierilor din vigoare au a se așterne în termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiterial.

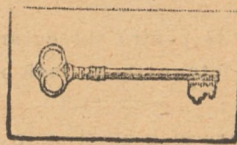
Oficiul protopresbiterial gr. or. Sibiu în conțelegere cu comitetele parochiale.

Sibiu, 28 Iunie 1903.

Ioan Papiu
protopresbiter.**Săpun cu ruda.**

Marca:

„cerb” sau „cheie”

Săpunul cel mai bun, mai spornic și prin urmare cel mai efîn.

[4] 15—17

Se capătă pretutindenea.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

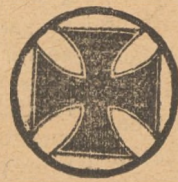
Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle

Nu e mijloc secret

pe lângă garanție.

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sîngelui, anemie, amețeli, tîuituri de ureche, bătăie de inimă, sgîrciuri de inimă, asma, auzul greu, sgîrciuri de stomac, lipsa poftii de mîncare, răceală la mîni și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sîngelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate incuse din toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deore-ce „Ciasul-Volta” atît în Germania cît și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6.—

folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 26 de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4.—

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Espedite din centru și locul de vîndare pentru țără și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta,**V., strada Vadász 42/V****colțul strada Kálmán.**